

Selda İLDAN ÇALIM¹

Hülya DEMİRCİ^{1*}

Seval CAMBAZ ULAŞ¹

*Sorumlu Yazar e mail:
hulya.demirci@cbu.edu.tr

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Bölümü, Manisa, Türkiye

Bu çalışma, 12-14 Mayıs 2017
tarihinde MCBÜ Sağlık Bilimleri
Enstitüsü II. Uluslararası
Lisansüstü Eğitim Kongresinde
sözel bildiri olarak sunulmuş ve
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi
(2017;4:942) Özel sayısında özet
olarak yayınlanmıştır.

Çalım Sİ, Demirci H, Ulaş SC.
Gebelerin Doğumda Ebelerden
Beklentileri. Halic Üniv Sağ Bil
Der. 2021;4(1) 49-57

Çalım Sİ, Demirci H, Ulaş SC.
Expectations of Pregnant Women
from Midwives at Birth. Halic
Uni J Health Sci. 2021;4(1) 49-57
Doi: 10.48124/hsagbilder.842595

Geliş Tarihi: 17.12.2020

Kabul Tarihi: 15.01.2021

ARAŞTIRMA

GEBELERİN DOĞUMDA EBELERDEN BEKLENTİLERİ

Öz

Amaç: Araştırmanın amacı, gebe kadınların doğumda ebelerden beklentilerini incelemektir.

Gereç ve Yöntemler: Tanımlayıcı kesitsel tasarımda olan bu araştırmanın örneklemini bir devlet hastanesinin gebe polikliniğine başvuran 170 gebe oluşturmuştur. Araştırmaya, 20.gebelik haftası üzerinde, iletişim engeli olmayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden gebeler alınmıştır. Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Anket formu, sosyodemografik veriler, obstetrik öykü ve doğumda ebelerden beklentilere ilişkin 17 sorudan oluşmaktadır. Araştırma için kurum izni, etik kurul izni ve katılımcılardan yazılı onam belgesi alınmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma grubunu oluşturan gebelerin yaş ortalamaları $27 \pm 5,27$ 'dir. Çalışmaya katılan gebelerin %58,2'si 36-40 gebelik haftaları arasında yer almaktadır. Gebelerin doğumlarına katılan ebelerde en fazla olmasını beklediği ilk üç özellik; empati kurma (%24,1), güler yüzlü olma (%21,2) ve iyi davranmadır (%15,9). Gebelerin doğumlarına katılan ebelerde olmasını istemedikleri özellikler ise; asabi (%50,6), kaba davranma (%27,6) ve ilgisiz olma (%5,9) olarak belirtilmiştir. Yaş, eğitim, çalışma durumu, gebelik haftası, parite, gebe bilgilendirme sınıfına katılma ile ebelerden beklenen ve beklenilmeyen bazı özellikler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Sonuç: Ebelerin doğum eyleminde olumlu iletişim özelliklerine sahip olması gebelerin en çok ifade ettikleri beklentidir. Gebelerin doğuma katılan ebelerden; empati kurmasını, güler yüzlü olmasını ve iyi davranmasını; doğumda asabi, kaba ve ilgisiz davranmamasını beklediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beklentiler, doğum, ebelik, gebelik

RESEARCH

EXPECTATIONS OF PREGNANT WOMEN FROM MIDWIVES AT BIRTH

Abstract

Aim: The aim of the study is to examine the expectation of pregnant women from midwives at birth.

Material and Methods: The study was designed as a descriptive and cross-sectional study. Sampling consisted of 170 pregnant women who applied to the pregnancy polyclinic of a state hospital. Pregnants who were over 20th weeks of gestation that have not any communication disabling and accepted to participate in this research are included in this research. The survey form consisted of 17 questions about sociodemographic data, obstetrical history, and expectations from midwives during birth. Institutional permission, ethics committee permission, and the participants' written confirmation were taken for the research. Descriptive statistics and chi-square test were used for data analysis.

Results: Average ages of pregnant women that formed research group is 27 ± 5.27 . It was found that 58.2% of the pregnant women participating in the study are between 36-40 of gestational weeks. The first three characteristics that pregnant women expect to be the most in midwives attending their deliveries; empathy (24.1%), smiling (21.2%), and good behavior (15.9%). The characteristics that pregnant women do not want to have in midwives attending their births are; irritable (50.6%), rude (27.6%) and indifferent (5.9%) were reported. A statistically significant difference was found between age, education, employment status, gestational week, parity, participation in pregnant information class and some expected and unexpected characteristics from midwives ($p<0.05$).

Conclusion: The most expressed expectation of pregnant women is that midwives have positive communication features during labor. It is important for pregnant women to empathize, be smiling, and behave well from midwives who attend the birth; it was found that she expected not to be irritable, rude, and indifferent at birth.

Keywords: Expectations, birth, midwifery, pregnancy

1.Giriş

Doğum her kadın için hızlı fizyolojik, sosyal ve duygusal geçişlerle karakterize, kültürel ve politik faktörlerden etkilenen karmaşık bir yaşam olayıdır (1). Doğum eyleminin kadın açısından önemi dikkate alındığında, her annenin doğumdan bir beklentisi vardır. Doğum beklentisi; doğumda ağrıyla baş edebilme, eşin desteği, doğuma katılan sağlık personelinin desteği ve minimum tıbbi müdahaleyi içerir (2). Olumsuz bir doğum deneyimi, hayal kırıklığı ve kontrol eksikliği duygularına yol açabilir ve kadının gelecekteki annelik kararını etkileyebilir (1).

Yapılan araştırmalarda annelerin doğum ve doğum sonrası süreçte ebelerden; fiziksel bakım ve gereksinimlerini sağlanmasını, ağrıların hafifletilmesini, güler yüzlü yaklaşmasını, kendisi ve bebeği hakkında açıklayıcı bilgiler vermesini, kendini iyi hissettirmesini, ifade ve davranışlarının kabulünü, onu cesaretlendirmesini ve mahremiyete özen gibi isteklerini belirttikleri saptanmıştır (3–6). Doğum eyleminde annelerin beklentileri karşılandığında; doğum süresi, analjezi, tıbbi müdahale uygulamaları ve sezaryen doğum tercihinin azalması, pozitif doğum deneyimi, emzirmenin erken başlatılması, anne-bebek bağlanması ve annelik rolüne geçiş gibi olumlu obstetrik sonuçlarının olduğu bilinmektedir (4).

Obstetride hasta memnuniyeti, kadınların doğum deneyimlerine odaklanmıştır (7). Doğum sürecinin kadın için olumlu sonuçlanması, pozitif doğum deneyimi için; sağlık çalışanlarının gebelerin beklentilerini karşılaması, destekleyici bakım vermesi ve empatik iletişim kurması oldukça önemlidir (6,8,9). Doğumdan memnuniyet, anne ve bebeğinin sağlığı için önemli olup, sonraki doğumların olumlu geçmesini de etkileyen bir faktördür (10). Doğum eyleminde annenin memnuniyetini etkileyen bir diğer faktör de ebelik ve hemşirelik hizmetleridir (8).

Doğum ve doğum sonrası dönemde ebe- nin sorumlulukları; gebelerin kültürel temelli ihtiyaçlarını ve inançlarını değerlendirmek, beklentilerini belirlemek ve belirlenen bu beklentilere göre bakım vermektir (4,11). Ebeler tarafından gebelerin sağlık gereksinimlerinin daha iyi algılanması, bakımın kalitesini (12)

ve dolayısıyla hasta memnuniyetini artıracaktır (7). Kadınların doğum deneyimlerinden memnuniyetlerini arttırmak için gerçek beklentileri ortaya çıkarılmalıdır (9,13). Burada en önemli görev, doğum sürecinde gebelerle bir arada olan, onlara duygusal ve fiziksel destek veren ebelere düşmektedir (3,4). Bu nedenle ebeler, gebelerin doğum eyleminde kendilerinden neler beklediğini bilmelidir. Bu araştırma, rutin kontrol amacıyla polikliniğe başvuran gebelerin doğumda ebelerden beklentilerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

2.Gereç ve Yöntem

2.1.Araştırmanın Tipi: Araştırma, tanımlayıcı kesitsel tasarımda yapılmıştır.

2.2.Evren ve Örneklem: Araştırmanın evreni, Manisa kent merkezinde bulunan devlet hastanesinin gebe polikliniğine başvuran ebelerden oluşmuştur. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemi kullanılmamıştır. Ocak-Şubat 2017 tarihleri arasında gebe polikliniğine başvuran, 20. gebelik haftası üzerinde olan, iletişim engeli olmayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden gebeler (n:170) araştırmaya alınmıştır. Daha önceki gebeliğinde sezaryenle doğum yapan kadınlar çalışmaya dahil edilmemiştir.

2.3.Veri Toplama Aracı: Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından ilgili literatür (4,6,12,14–17) taranarak hazırlanmış anket formu ile toplanmıştır. Anket formu, sosyodemografik veriler (6 soru), obstetrik öykü (9 soru) ve doğumda ebelerden beklentilere ilişkin (2 soru) toplam 17 sorudan oluşmuştur. Gebelerin doğumda ebelerden beklentileri açık uçlu iki soruyla elde edilmiştir: “Doğumunuzda ebenizde bulunmasını istediğiniz özellikler nelerdir”, “Doğumunuzda ebenizde bulunmasını istemediğiniz özellikler nelerdir”.

2.4.Araştırmanın Etik Yönü: Araştırmaya başlamadan önce Üniversitenin Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan (28/09/2016 tarih, 329 sayılı onay) ve araştırmanın yapıldığı kurumdan yazılı onay alınmıştır. Araştırmada gönüllülük ilkesi doğrultusunda, araştırmaya katılmayı kabul eden ebelerden bilgilendirilmiş onam alınmış, anket formlarının üzerine isim

yazılmayacağı, verilerin yalnızca araştırma amacı ile kullanılacağı açıklanmıştır.

2.5.İstatistiksel Analiz: Verilerin analizinde, SPSS 15,0 programı kullanılmıştır. Gebelerin ebelerde olmasını istedikleri/istemedikleri özellikler değerlendirilirken; gebelerin ilk sırada ifade ettikleri özellik dikkate alınmıştır. Bu özellikler ve gebelerin tanımlayıcı özellikleri sayı, yüzde dağılımı şeklinde sunulmuştur. Gebelerin tanımlayıcı özellikleri ile ebelerde bulunmasını istedikleri/istemedikleri özelliklerin (en çok ifade edilen üç özellik) karşılaştırması Ki kare testiyle yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3.Bulgular

Araştırma grubunu oluşturan gebelerin yaş ortalamaları $27,00\pm 5,27$ bulunmuştur. Gebelerin %36,5'i 23-27 yaş grubundadır ve %23,5'i lise düzeyinde eğitim almıştır. Çalışmayan gebelerin oranı %71,8 bulunmuştur. Çalışmaya katılan gebelerin çoğunun gebelik haftası 36-40.haftalar arasında yer almaktadır (%58,2). Çalışmaya katılan gebelerin %41,8'inin ilk gebeliği ve %47,6'sının nullipar olduğu belirlenmiştir. Daha önce doğum deneyimi yaşayan gebelerin %50,6'sı doğumunu olumsuz olarak nitelendirmiştir. Araştırmada gebe bilgilendirme sınıflarına katılım oranı %31,2 bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırma grubunu oluşturan gebelerin tanımlayıcı özellikleri

Özellikler		Sayı (%)
Yaş Grubu (ort $\pm$ sd) $27 \pm 5,27$	18-22	27 (15,8)
	23-27	62 (36,5)
	28-32	45 (26,5)
	33-37	29 (17,1)
	38-40	7 (4,1)
Eğitim durumu	Okur-yazar	15 (8,8)
	İlkokul	37 (21,9)
	Ortaokul	39 (22,9)
	Lise	40 (23,5)
	Üniversite	39 (22,9)
Çalışma durumu	Çalışmayan	122 (71,8)
	Çalışan	48 (28,2)
Gebelik sayısı	1	71 (41,8)
	2	45 (26,5)
	3 ve üzeri	54 (31,7)
Parite	Nullipar	81 (47,6)
	Multipar	89 (52,4)
Gebelik haftası (ort $\pm$ sd) $35 \pm 2,87$	26-30	9 (5,3)
	31-35	62 (36,5)
	36-40	99 (58,2)
Önceki doğum deneyimi*	Olumlu	44 (49,4)
	Olumsuz	45 (50,6)
Gebe bilgilendirme sınıfından eğitim alma	Eğitim alan	53 (31,2)
	Eğitim almayan	117 (68,8)
Toplam		170 (100)

*Multipar gebelere sorulmuştur.

Araştırma grubunu oluşturan gebelerin doğumlarına katılan ebelerde olmasını istedikleri ilk üç özellik; empati kurabilen (%24,1), güler yüzlü (%21,2) ve iyi davranması (%15,9) olarak

ifade edilmiştir. Gebelerin doğumlarına katılan ebelerde olmasını istemedikleri ilk üç özellik ise; asabi (%50,6), kaba davranan (%27,6) ve ilgisiz (%5,9) olarak belirtilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Araştırma grubunu oluşturan gebelerin doğumda ebelerden beklentileri

	Sayı (%)
Ebelerde bulunması istenen özellik*	
Empati kurma	41 (24,1)
Gülyüzlü olma	36 (21,2)
İyi davranma	27 (15,9)
İlgili olma	20 (11,8)
Sakinleştirilebilme	14 (8,2)
Motive edebilme	10 (5,9)
Profesyonel olma	9 (5,3)
Merhametli olma	8 (4,7)
Sabırlı olma	5 (2,9)
Ebelerde bulunması istenmeyen özellik*	
Asabi olma	86 (50,6)
Kaba davranma	47 (27,5)
İlgisizlik	10 (5,9)
Resmi davranma	10 (5,9)
Panik olma	6 (3,5)
Tecrübesiz olma	4 (2,4)
Stresli olma	4 (2,4)
Anlayışsız olma	3 (1,8)
Toplam	170 (100)

* Gebelerin doğumda ebelerden beklentileri ilk söylenen özelliğe göre sıralanmıştır.

Ebelerden beklenen ilk iki özellik olan **Empati kurma ve güler yüzlü** olma beklentileri ile gebelerin tanımlayıcı özellikleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Ebelerden beklenen üçüncü özellik olan **iyi davranma** beklentisini, gebelik haftası 36 ve üzerinde ($p=0,02$), multipar ($p=0,04$) ve gebe bilgilendirme sınıfına katılmayan gebelerin ($p=0,04$) daha fazla ifade ettiği ve anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Gebelerin ebelerden beklemediği birinci özellik olan **asabi/ sinirli olmayı**; eğitimi ortaokulun altında olan, çalışmayan, gebe bilgilendirme sınıfına katılmayan gebelerin daha çok ifade ettiği ve aralarında anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Ebelerden beklenilmeyen

ikinci özellik olan **Kaba davranma** ifadesi ile gebelerin tanımlayıcı özellikleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Ebelerden beklenmeyen özelliklerden biri olan **İlgisizlik**; 28 yaş üzeri ($p=0,00$), eğitimi lise ve üzeri olan ($p=0,02$), gebe bilgilendirme sınıfına katılan ebelerde ($p=0,00$) daha fazla ifade edildiği ve anlamlı olduğu saptanmıştır (Tablo 4).

3.1.Sınırlılıklar

Gebelerin ebelerden beklentileri iki açık uçlu soruyla değerlendirilmiştir. Araştırma nicel tasarımda bir araştırma olduğu için içerik analizi yapılmamıştır. Bu durum araştırmanın kısıtlılığı olarak düşünülebilir.

Tablo 3. Gebelerin bazı tanımlayıcı özelliklerini ile doğumda ebelerden beklenen özelliklerin karşılaştırılması (n=170)

Özellikler		Ebelerden beklenen özellikler*														
		Empati Kurma		Diğer		X ² /p	Gülyüzlü		Diğer		X ² /p	İyi Davranma		Diğer		X ² /p
Yaş		Sayı	%	Sayı	%		Sayı	%	Sayı	%		Sayı	%	Sayı	%	
27 yaş ve altı		24	58,5	65	50,4	0,82/ 0,36	15	41,7	74	52,4	2,09/ 0,14	17	63,0	72	50,3	1,44/ 0,22
	28 yaş ve üzeri	17	41,5	64	49,6		21	58,3	60	44,8		10	37,0	71	49,7	
Eğitim durumu	Ortaokul ve altı	20	48,8	71	55,0	0,49/ 0,48	17	47,2	74	55,2	0,73/ 0,39	17	63,0	74	51,7	1,14/ 0,28
	Lise ve üzeri	21	51,2	58	45,0		19	52,8	60	44,8		10	37,0	69	48,3	
Çalışma durumu	Çalışan	13	31,7	35	27,1	0,32/ 0,57	12	33,3	36	26,9	0,58/ 0,44	6	22,2	42	29,4	0,57/ 0,44
	Çalışmayan	28	68,3	94	72,9		24	66,7	98	73,1		21	77,8	101	70,6	
Gebelik sayısı	1	20	48,8	51	39,5		11	30,6	60	44,8	2,35/ 0,12	8	29,6	63	44,1	1,94/ 0,16
	2 ve üzeri	21	51,2	78	60,5		25	69,4	74	55,2		19	70,4	80	55,9	
Gebelik haftası	35 hafta ve altı	16	39,0	55	42,6	0,16/ 0,68	16	44,4	55	41,0	0,13/ 0,71	6	22,2	65	45,5	5,04/ 0,02
	36 hafta ve üzeri	25	61,0	74	57,4		20	55,6	79	59,0		21	77,8	143	54,5	
Parite	Nullipar	24	58,5	57	44,2	2,56/ 0,10	14	38,9	67	50,0	1,40/ 0,23	8	29,6	73	51,0	4,17/ 0,04
	Multipar	17	41,5	72	55,8		22	61,1	67	50,0		19	70,4	70	49,0	
Önceki doğum deneyimi	Olumlu deneyim	10	58,8	34	42,7	0,74/ 0,39	11	50,0	33	49,3	0,04/ 0,95	12	63,2	32	45,7	1,81/ 0,17
	Oumsuz deneyim	7	41,2	38	52,8		11	50,0	34	50,7		7	36,8	38	54,3	
Gebe bilgilendirme sınıfına katılma durumu	Evet	12	29,3	41	31,8	0,92/ 0,76	9	25,0	44	32,8	0,81/ 0,36	4	14,8	49	34,3	4,00/ 0,04
	Hayır	29	70,7	88	68,2		27	75,0	90	67,2		23	85,2	94	65,7	

*Oransal olarak en yüksek ilk üç özellik alınmıştır.

Tablo 4. Gebelerin bazı tanımlayıcı özellikleri ile doğumda ebelerden beklenilmeyen özelliklerin karşılaştırılması (n=170)

Özellikler	Ebelerden beklenilmeyen özellikler**																				
	Asabi,Sinirli				Diğer				X ² /p	Kaba Davranan				Diğer		X ² /p	İlgisiz		Diğer		X ² /p
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		Sayı	%	Sayı	%	
Yaş	27 yaş ve altı	51	59,3	38	45,2	3,37/ 0,06	28	59,6	61	49,6	1,35/ 0,24	1	10,0	88	55,0	7,64**/ 0,00					
	28 yaş ve üzeri	35	40,7	46	54,8		19	40,4	62	50,4		9	90,0	72	45,0						
Eğitim durumu	Ortaokul ve altı	55	64,0	36	42,9	7,60/ 0,00	29	61,7	62	50,4	1,74/ 0,18	2	20,0	89	55,6	4,80/ 0,02					
	Lise ve üzeri	31	36,0	48	57,1		18	38,3	61	49,6		8	80,0	71	44,4						
Çalışma durumu	Çalışan	16	18,6	32	38,1	7,96/ 0,00	13	27,7	35	28,5	0,01/ 0,91	5	50,0	117	73,1	2,48/ 0,11					
	Çalışmayan	70	81,4	52	61,9		34	72,3	88	71,5		5	50,0	43	26,9						
Gebelik sayısı	1	34	39,5	37	44,0	0,35/ 0,55	17	36,2	54	43,9	0,83/ 0,36	4	40,0	67	41,9	0,14/ 0,90					
	2 ve üzeri	52	60,5	47	56,0		30	63,8	69	56,1		6	60,0	93	58,1						
Parite	Nullipar	36	41,9	45	53,6	2,33/ 0,12	21	44,7	60	48,8	0,22/ 0,63	6	60,0	75	46,9	0,65/ 0,42					
	Multipar	50	58,1	39	46,4		26	55,3	63	51,2		4	40,0	85	53,1						
Gebelik haftası	35 hafta ve altı	37	43,0	34	40,5	0,11/ 0,73	16	34,0	55	44,7	1,59/ 0,20	4	40,0	66	41,3	0,29/ 0,58					
	36 hafta ve üzeri	49	57,0	50	59,5		31	66,0	68	55,3		6	60,0	94	58,8						
Önceki doğum deneyimi	Olumlu deneyim	26	52,0	18	46,2	0,30/ 0,58	14	53,8	30	47,6	0,28/ 0,59	1	25,0	43	50,6	1,00**/ 0,31					
	Olumsuz deneyim	24	48,0	21	53,8		12	46,2	33	52,4		3	75,0	42	49,4						
Gebe bilgilendirme sınıfına katılma durumu	Evet	13	15,1	40	47,6	20,92/ 0,00	13	27,7	40	32,5	0,37/ 0,54	8	80,0	45	28,1	11,80***/ 0,00					
	Hayır	73	84,9	44	52,4		34	72,3	83	67,5		2	20,0	115	71,9						

* Oransal olarak en yüksek ilk üç özellik alınmıştır **Fisher's Exact Test

4. Tartışma

Vajinal doğumda gebelerin beklentilerinin karşılanma durumu; kadınların doğum deneyimini ve daha sonraki doğum tercihlerini etkilemektedir. Olumsuz doğum deneyimi, özellikle sağlık çalışanlarıyla ilgili olan beklentilerin karşılanmaması; doğum travmalarına, kadınların vajinal doğumdan korkmasına ve sezaryen doğumu tercih etmesine neden olmaktadır (3,10,14). Kadınların vajinal doğumda memnuniyetlerini arttırmak ve onlara pozitif doğum deneyimi yaşatmak için doğum sürecinde onları takip eden, doğumlarını yaptıran ya da yardım eden ebelerin katkısı önemli bir yere sahiptir (8,9,11,18,19). Bu çalışmada, gebelerin doğumda ebelerden neler beklediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Doğumda beklentilerin karşılanması ve daha kaliteli bakım sunulması açısından çalışma sonuçlarının ebeler için yol gösterici olacağı düşünülmüştür.

Gebelerin doğumda ebelerden neler beklediğini belirlemek amacıyla sorulan açık uçlu soruların cevapları incelendiğinde; ebelerden en fazla beklenen özelliğin “empati kurabilme” olduğu bulunmuştur. Bu beklentiye sırayla; gülyüzlü olma, iyi davranma, ilgili olma, sakinleştirmeyi bilme, motive edebilme, profesyonel olma, merhametli olma ve sabırlı olma izlemektedir. Literatürde, kadınların doğumda ebelerden en büyük beklentilerinin empatik iletişim becerileri olduğu belirtilmektedir (4,12,14,15,20,21). Çankaya ve ark.’nın (2014) çalışmasında gebelerin ebelerden beklentileri arasında ilk sırada “saygı” beklentisi olduğu bulunmuştur; diğer beklentiler ise sırayla gülyüzlü olma, ilgili, güvenilir, iyi dinleme ve sabırlı olma’dır. Gebelerin çoğunluğunun, ebelerle sorunlarını rahatça paylaşabilmeleri ve güven duymalarında temel unsurun “dinleme” olduğu tespit edilmiştir (12). “Gülyüzlü olma” empatik iletişim becerileri içinde gebelerin ebelerden en yüksek oranda beklediği özelliklerden biridir (4,14,15). Dahlberg ve Aune (2013), doğum sürecinde olumlu iletişim kurma becerisine sahip ebelerden bakım alan kadınların kendilerini güvende hissettikleri ve pozitif doğum deneyimi yaşadıklarını belirtmektedir (21). Kızılkaya (1997), kadınların doğum eyleminde hemşirelerin destekleyici davranışlarına ilişkin görüşlerini incelediği çalışmada kadınların en fazla yararlı

buldukları destekleyici davranışlar saygılı olma, yargılamadan dinleme, yardım etme, güven verme gibi iletişime dayalı davranışlardır (6). Çalışmamız bulguları, diğer çalışma bulguları ile benzer özellikte olup doğumda ebelerden en fazla beklenen özelliğin empati kurma, olumlu iletişim becerileri olduğu bulunmuştur. Ebelerde bulunması istenilen beklentilerin tümü olumlu iletişim becerileriyle ilgilidir. Gebelerin çoğunun doğumda ebelerinin empati kurabilmesini istemesi, doğumda iletişimin birincil öneme sahip olduğunu göstermektedir. Mesleki yeterlilik, profesyonel olma ile ilgili beklenti, iletişim beklentilerinden sonra gelmektedir. Bu sonuç, doğumda kadınların neden özellikle ebelerden empati kurmayı beklediğinin sorgulanması açısından önemlidir; gebelerin ebeleri mesleki olarak yeterli gördükleri, fakat iletişim becerilerini yeterli bulmadıkları düşünülebilir.

Gebelerin doğumda ebelerde olmasını istemediği özelliklerin başında “asabi olma” gelmektedir; sırasıyla istenmeyen diğer özellikler ise kaba davranma, ilgisiz olma, resmi davranma, panik olma, tecrübesiz olma, stresli olma ve anlayışsız olma’dır. Pınar ve Pınar’ın (2009) çalışmasında doğum yapmış kadınların ebelerden en fazla oranda beklediği davranışın “azarlanmamak” olduğu bulunmuştur (15). Aktaş ve Pasinlioğlu (2017), doğum yapan kadınların doğumda ebelerden beklentilerinin karşılanma durumunu incelediği çalışmada; gebelerin, ebelerin suçlayıcı, yargılayıcı / mahcup edici ifadelerden uzak durmasıyla ilgili beklentilerinin oldukça yüksek olduğu bulunmuştur (4). Gebelerin doğumda ebelerde olmasını istemedikleri özellikler; olumsuz iletişim örnekleridir. Araştırmaların sonuçları, gebelerin doğumda ebelerden olumlu iletişim becerileri beklentilerinin olduğunu desteklemektedir.

Gebelerin doğumda ebelerden beklediği ilk üç özellik olan “empati kurma”, “güler yüzlü olma” ve “iyi davranma” ile tanımlayıcı özellikler karşılaştırıldığında; gebelik haftası 36 ve üzerinde olan, multipar ve gebe bilgilendirme sınıfına katılmayan kadınların doğumda ebelerin “iyi davranmasını” beklediği ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer tanımlayıcı özellikler ile ebelerden beklenen özellikler (empati kurma,

güleryüzlü olma) arasında fark yoktur. Çankaya ve ark.'ı (2014) gebelerin ebelerden beklentileri arasında “saygı”, “güleryüzlülük” ve “ilgi”nin ilk üç sırada yer aldığını belirtmiş ve sosyo-demografik özellikleri ile gebelerin ebelerden beklentileri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır (12). Çalışmamızda gebelerin ebelerden beklediği özellikler Çankaya ve ark.'nın çalışmasıyla benzer sonuçlar içerse de tanımlayıcı özelliklerle karşılaştırıldığında aralarında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Doğum zamanı yaklaşan, daha önce doğum yapmış ve doğum öncesi eğitim sınıfına katılmayan kadınların doğumda ebelerden kendilerine iyi davranma beklentilerinin artmış olduğu görülmektedir. Eğitimi ortaokulun altında olan, çalışmayan, gebe bilgilendirme sınıfına katılmayan gebelerin ebelerde olmasını istemediği özellik ise asabiyet/ sinirliliktir ($p<0,05$). Yaşı 28 in üzerinde, eğitimi lise ve üzerinde olan ve gebe bilgilendirme sınıfına katılan gebelerin doğumda ebelerde olmasını istemediği özelliğin “ilgisizlik” olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Doğuma hazırlık eğitimlerine katılan bireylerin doğumda sağlık personellerinden beklentilerinde farklılıklar olmaktadır. İşbir ve ark. (2015) yaptıkları çalışmada, doğuma hazırlık eğitimi alan kadınlarda “personelin doğuma saygılı olması ya da olmaması” durumu memnuniyet için birincil öneme sahip iken, eğitim almayan grupta “personelin ilgili ya da ilgisiz olması” ve “hastane konforu”nun önemli olduğu tespit edilmiştir (10). Çalışmamızda gebe bilgilendirme sınıfına katılan gebelerin, doğumda ebelerden en yüksek oranda beklemediği özellik “ilgisizliktir”; gebe bilgilendirme sınıfına katılmayanların ise “asabi/sinirli” değildir. Doğumda ebelerden beklentilerin değişkenlik göstermesinin bireysel farklılıklar ve deneyimlerden kaynaklanabileceği düşünülmüştür. İfade edilen beklentiler farklı kavramlar olsa da tümü kişilerarası iletişim öğelerini içermektedir. Ebelerin empati kurabilmesi gebelerin doğumda en fazla istediği beklentidir; bu beklenti doğrultusunda, iyi iletişim becerileri içinde yer alan ve gebeler tarafından da ifade edilen güleryüzlü olma, ilgili ve iyi davranma, asabi ve kaba davranmama gibi pek çok olumlu iletişim davranışları yer alır. Bu bağlamda, gebelerin doğumda ebelerden beklediği ve beklemediği

özellikler; gebelerin doğumda olumlu iletişim davranışlarına duyduğu ihtiyacı ortaya koyma açısından oldukça önemlidir.

5.Sonuç

Gebelerin doğum eyleminde ebelerden en önemli beklentisi olumlu iletişim becerilerine sahip olmasıdır. Doğumda bakım veren ebenin empati kurması, güleryüzlü olması, iyi davranması ve ilgili olması en fazla ifade edilen beklentilerdir. Gebeler doğumda ebelerin asabi ve sinirli olmamasını, kendilerine kaba ve ilgisiz davranılmamasını istemektedir. Yaş, eğitim, çalışma durumu, gebelik haftası, parite, gebe bilgilendirme sınıfına katılma durumu ile ebelerden beklenen ve beklenilmeyen bazı özellikler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Doğum zamanı yaklaşan, daha önce doğum yapmış ve doğum öncesi eğitim sınıfına katılmayan kadınların doğumda ebelerden kendilerine iyi davranma beklentileri anlamlı artış göstermiştir. Eğitimi ortaokulun altında olan, çalışmayan, gebe bilgilendirme sınıfına katılmayan gebelerin ebelerde olmasını istemediği özellik asabiyet/ sinirlilik iken; yaşı 28'in üzerinde, eğitimi lise ve üzerinde olan, gebe bilgilendirme sınıfına katılan gebelerin istemediği özelliğin “ilgisizlik” olduğu bulunmuştur.

Doğum süreci, her kadın için asla unutulmayacak eşsiz bir deneyimdir ve bu süreçte ebelerin olumlu iletişim becerileri, kadınların doğum deneyimlerini pozitif yönde etkilemektedir. Doğumda ebelerden beklentilerin iletişim becerileri ile ilgili olması, ebelerin doğum eylemindeki rolünün önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda; ebelerin iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitim programların planlanması, ebelik lisans eğitim müfredatının kişilerarası iletişim becerilerini geliştirilmesi açısından zenginleştirilmesi ve bu alanda farkındalığı arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması önerilebilir.

Teşekkür

Araştırma verilerin toplanması aşamasında değerli katkılarından dolayı Ebe Emine Öztürk'e ve çalışmamıza katılmayı kabul eden kadınlara teşekkürlerimizi sunarız.

Kaynaklar

1. Morell FC, Martín MJR. Childbirth expectations of La Ribera pregnant women: A qualitative approach. *Enfermeria Global*. 2018; 17(1): 324-35.
2. Rahmawati VY, Rachmawati IN, Budiati T. Childbirth self-efficacy and childbirth expectation of adolescent mothers in Indonesia. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*. 2019;42(sup1): 208-16.
3. Yalnız Dilcen H, Etki Genç R. Travmatik doğumun önlenmesinde ebeinin rolü. *Life Sciences*. 2019; 14(3): 64-73.
4. Aktaş S, Pasinlioğlu T. Ebelere verilen empati eğitiminin postpartum dönemdeki annelerin beklentilerini karşılama , doğumu ve ebeyi algılamaya düzeyine etkisi. *Jinekoloji - Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*. 2017; 14(2): 60-5.
5. Dağlar G, Güler H. Ebelerin doğum anında annelere verdiği bakım hizmeti: annelerin değerlendirmeleri ve beklentileri. *Artemis*. 2004; 42-7.
6. Kızılkaya N. Kadınların doğum eylemindeki destekleyici hemşirelik davranışlarına ilişkin görüşleri. *Perinatoloji Dergisi*. 1997; 5(3-4): 113-6.
7. van Bussel J, Spitz B, Demyttenaere K. Childbirth expectations and experiences and associations with mothers' attitudes to pregnancy, the child and motherhood. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*. 2010; 28(2): 143-60.
8. Muslu A, Yanikkerem E. Doğum Beklentileri ve Deneyimleri Ölçeği'nin Türkçe Formunun geçerlilik güvenilirlik çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2020; 13(4): 231-44.
9. Kuo SC, Lin KC, Hsu CH, Yang CC, Chang MY, Tsao CM, et al. Evaluation of the effects of a birth plan on Taiwanese women's childbirth experiences, control and expectations fulfilment: A randomised controlled trial. *International Journal of Nursing Studies*. 2010; 47(7): 806-14.
10. İsbir GG, Serçekeş P, Çoker H. Doğuma hazırlık eğitiminin doğum deneyimi ve doğumdan memnuniyet üzerine etkisinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Obstetric-Women's Health and Diseases Nursing-Special Topics*. 2015; 1(1):10-5.
11. Ip WY, Chien WT, Chan CL. Childbirth expectations of Chinese first-time pregnant women. *Journal of Advanced Nursing*. 2003; 42(2): 151-8.
12. Çankaya S, Ak A, Polat Y, Filiz F, Künduro F, Mızrak F, et al. Doğum için başvuran gebelerin empatik iletişim beklentilerinin ebeler tarafından karşılanma durumu. *Genel Tıp Dergisi*. 2014; 24(2014/1): 7-14.
13. Aslan Ş, Okumuş F. Primipar kadınların doğum deneyim algıları üzerine doğum beklentilerinin etkisi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 2017; 4(1): 32-40.
14. Aktaş S, Pasinlioğlu T. Ebeinin Empatik iletişim becerisinin doğum eylemine ve doğum sonrası döneme etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2016; 19(Özel Sayı): 38-45.
15. Pınar G, Pınar T. Yeni doğum yapmış kadınların empatik iletişim beklentilerinin ebe/hemşireler tarafından karşılanma durumu. 2009; 7(3): 132-140.
16. Mattern E, Lohmann S, Ayerle GM. Experiences and wishes of women regarding systemic aspects of midwifery care in Germany: a qualitative study with focus groups. *BMC Pregnancy and Childbirth*. 2017; 17: 389.
17. Boz İ, Mehtap A, Uçan H, Duman F, Gökse M, Çoşkun G, et al. Gebelerin doğum eyleminde algıladıkları destekleyici bakım ile doğum algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Jinekoloji - Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*. 2019; 16(4): 187-90.
18. Şahin N, Dinç H, Dişsiz M. Gebelerin doğuma ilişkin korkuları ve etkileyen faktörler. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 2009; 40(2): 57-62.
19. Çalım S, Saruhan A. Travelbee Kuramı'na göre verilen kişilerarası iletişim eğitiminin ebelerin iletişim becerilerine ve annelerin doğum memnuniyetine etkisi. *Life Sciences*. 2019; 14(4): 104-21.
20. Dahlberg U, Persen J, Skogas, AK, Selboe S T, Marit Torvik H AI. How can midwives promote a normal birth and a positive birth experience? The experience of first-time Norwegian mothers. *Sex Reprod Healthc*. 2016; 7: 2-7.
21. Dahlberg U, Aune I. The woman's birth experience-The effect of interpersonal relationships and continuity of care. *Midwifery*. 2013; 29: 407-15.

